

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het samenwerkingsakkoord zet verdere stappen in de ontwikkeling van het beleid inzake de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) in het afvalbeleid. Het samenwerkingsakkoord heeft een tweeledige doelstelling: (i) het deels verschuiven en aanpassen van het wettelijke kader voor UPV van aparte, regionale wetgeving naar het interregionale niveau en (ii) een regeling uitwerken voor de 'UPV zwerfvuil'. Dit laatste element komt deels ter vervanging van de 'vrijwillige overeenkomst openbare netheid', die momenteel loopt tussen het verpakkende bedrijfsleven en de Vlaamse Regering, alsook ter vervanging van de vrijwillige bijdrage uit de tabakssector. Voor verdere details wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering van 28 november 2025 (VR 2025 2811 DOC.1115/1).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het regeerakkoord 2024-2029 vermeldt (p. 81):

“We finaliseren zo snel mogelijk de samenwerkingsovereenkomst met de andere gewesten voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.”

Het dossier werd een eerste keer als mededeling geagendeerd op de Vlaamse Regering op 15 juli 2022.

De Inspectie van Financiën heeft op 5 juli 2022 gunstig advies gegeven. Het Begrotingsakkoord werd verleend op 28 november 2022.

De Minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke kansen verleende op 12 december 2022 een akkoord zonder compensaties met betrekking tot de personeelsimpact bij OVAM. Op 15 december 2022 werd een aanvullend akkoord toegevoegd aan het initiële akkoord. Op 14 juli 2023 werd een nieuw akkoord afgeleverd.

Het dossier werd op 16 december 2022 voor de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

VVSG, SERV en MINA-raad leverden hun advies respectievelijk op 20 januari 2023, 30 januari 2023 en 21 februari 2023.

Het dossier werd op 14 juli 2023 een tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering en voor advies voorgelegd aan de Raad van State en de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA). Het advies van de Raad van State werd verleend op 30 november 2023, het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit op 19 januari 2024.

Het samenwerkingsakkoord is op 7 augustus 2023 meegedeeld aan de Europese Commissie, met toepassing van artikel 5 van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (TRIS-notificatie). De status-quo-periode van 3 maanden liep tot 8 november 2023. Er werden in het kader van deze procedure vijf uitvoerig gemotiveerde meningen ontvangen, meer bepaald van Tsjechië, Roemenië, Bulgarije, Griekenland, Slowakije, en een opmerking van Portugal. Na de deadline werden tevens nog een opmerkingen ontvangen van Hongarije. Hierdoor werd de status-quo-periode met twee maanden verlengd, tot 8 februari 2024.

Het dossier werd op 14 juli 2025 een derde keer principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering en voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Het advies van de Raad van State nr. 78.112 werd verleend op 15 oktober 2025.

Op vraag van de Raad van State werd het dossier opnieuw voor advies voorgelegd aan de Inspectie van Financiën en voor begrotingsakkoord, cf. haar advies nr. 78.112: “*Wat het Vlaamse Gewest betreft, dateren het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord van, respectievelijk, 5 juli 2022 en 28 november 2022 en hebben ze betrekking op het voorontwerp waarover de Raad van State advies 74.614/VR heeft gegeven. De thans voorliggende adviesaanvraag heeft mogelijk een wezenlijk andere financiële impact, zodat het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord opnieuw dienen te worden gevraagd in toepassing van de artikelen 43, § 1, en 31, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 ‘ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019’.*”

De Inspectie van Financiën heeft op 29 oktober 2025 gunstig advies gegeven. Het Begrotingsakkoord DR202500425 werd verleend op 21 november 2025.

Op 24 oktober 2025 keurde de Vlaamse Regering het verzoek goed om advies te vragen bij de VTC bij hoogdringendheid. Dit kwam er naar aanleiding van het advies van de Raad van Statie nr. 78.112 (voetnoot 5): *“Ook de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) werd hierover niet geconsulteerd. Over het samenwerkingsakkoord zal voor het Waalse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in elk geval het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit moeten worden ingewonnen. Het staat aan het Vlaamse Gewest om te beoordelen of het opportuun is om dan ook nog een bijkomend advies te vragen van de VTC.”* Op 7 november 2025 bracht de VTC haar advies nr. 2025/069 uit. Op 18 november bracht de Gegevensbeschermingsautoriteit haar advies nr. 121/2025 uit.

Op 28 november 2025 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan bovengenoemd ontwerp van samenwerkingsakkoord en aan de bijbehorende memorie van toelichting, en gelastte ze de minister-president van de Vlaamse Regering en de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, te gelasten voornoemd ontwerp van samenwerkingsakkoord, in naam van het Vlaamse Gewest, te ondertekenen.

Op 6 februari 2026 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan een technische correctie van het samenwerkingsakkoord, waarmee een materiële fout werd gecorrigeerd (VR 2026 0602 DOC.0102/1).

De Vlaamse minister-president en de Vlaamse minister van Omgeving hebben het samenwerkingsakkoord in twee maal drie exemplaren (Nederlandstalig, Franstalig) ondertekend op 9 februari 2026. Het ondertekende samenwerkingsakkoord gaat in bijlage.

C. HISTORIEK

Voor de historiek wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering van 28 november 2025 (VR 2025 2811 DOC.1115/1).

2. BESTUURLIJKE IMPACT

Voor de bespreking van de bestuurlijke impact wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering van 28 november 2025 (VR 2025 2811 DOC.1115/1).

3. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van decreet zal na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering worden ingediend bij het Vlaams Parlement.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producenten-verantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister bevoegd voor omgeving en natuur te gelasten voornoemd ontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil en de bijhorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw

Jo BROUNS

BIJLAGEN

2. Ontwerp van decreet
3. Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet
4. Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil (Nederlandstalige versie)
5. Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil (Franstalige versie)
6. Memorie van toelichting bij het samenwerkingsakkoord
7. Artikelsgewijze bespreking van het samenwerkingsakkoord